

ATELIER TV

GHID

Lect.univ.dr. Rareș Beuran

beuran@fspac.ro

I. Informații generale

Date de identificare a cursului

Nume, titlul științific: Lect.univ.Dr. Rareș Beuran, Director Studio Media FSPAC

Birou: 201, Sediul FSPAC, Str. Traian Mosoiu, nr. 71, Cluj-Napoca, Romania

Informații de contact: email: beuran@fspac.ro

Numele cursului: ATELIER TV

Codul:

Numărul de credite:

Anul si semestrul: anul II, semestrul II;

Tipul cursului: obligatoriu

Descrierea cursului:

Cursul are ca obiectiv familiarizarea studentului cu tehnicile specifice de producție de televiziune. Tematicile cuprind aspecte referitoare la producția principalelor genuri jurnalistice de televiziune – *știrea, reportajul și interviul TV*. Sunt prezentate elemente fundamentale de gramatică vizuală pentru producția materialelor de televiziune – *unghiurile de filmare, mișcarea camerei și tehnicile de încadrare*. Pentru o mai bună înțelegere a tehnicilor TV, vor fi discutate și aspecte legate de *lumina și de sunetul pentru televiziune* de care depinde calitatea oricărei filmări, alături de prezentarea tipurilor de *camere de filmat pentru televiziune*.

Metodele de lucru propuse sunt:

1. **modulul practic** – în cadrul Atelierului TV, fiecare student va efectua activități practice de producție de televiziune **în cadrul Studioului Media** al Facultății de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării

Modul PRACTIC

Scopul este punerea in practica si exersarea aspectelor mai teoretice discutate in cadrul primelor noua module.

Exercitii si activitati practice.

- **limbajul imaginilor** (ce înseamnă un gross-plan, prim plan, un plan american, un plan general)

- **munca în echipă cu cameramanul** (poziționarea reporterului față de cameră / când e necesară prezența lui în cadrul filmat etc.). Aceste noțiuni de bază sunt necesare pentru a ști ce imagini să-i solicite cameramanului să-i filmeze în funcție de natura genului de material TV pe care dorește să-l realizeze (știre, reportaj, sondaj de opinie, interviu sau film documentar). Reporterul trebuie să-i prezinte cameramanului tema reportajului, din care fac parte „punctele speciale”, „personaje principale” și „cadre cheie”
- **redactarea textelor în raport de materialele filmate** - se vor viziona filmări scurte cu exemple de texte care se pot redacta în funcție de acestea. Se va urmări ca textul să fie în concordanță cu imaginile filmate, dar să nu fie pleonastic, să explice imaginea. Se vor viziona știri montate, urmărindu-se textul și editarea imaginilor.
- **realizarea de time code** - ce este un time code / cifrele afișate de videocasetă care cuantifică cadrele filmate în minute, secunde și fracțiuni de secundă. Fiecare cadru important este notat la secunda când începe Time Code In (TCI), respectiv când se termină Time Code Out (TCO)

Materiale folosite în cadrul procesului educațional specific disciplinei:

Logistica Studioului de TV din cadrul Studioului Media al Facultății de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării – camere de filmat, sistem de lumini, prompter, trepied, microfoane și mixer de sunet, regie de emisie, platoul TV; calculator și videoproiector etc;

Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale:

Consecințele plagiatului – cadrul didactic își rezervă dreptul să aplice regulamentele în vigoare.

Studentii cu dizabilități - calea de comunicare prin care poate fi stabilit contactul pentru acest gen de situații este e-mailul (unde este cazul).

Strategii de studiu recomandate – pentru însușirea noțiunilor teoretice necesare este recomandată parcurgerea suportului de curs alături de recomandările bibliografice primite, iar pentru dobândirea unor abilități practice specifice producției de televiziune este necesară prezența masteranzilor la modulul practic din cadrul cursului, desfășurat în cadrul Studioului de TV.

Organizarea cursului:

I. Știrea de TV

II. Interviul de TV

III. Reportajul de TV

IV. Sunetul și lumina în jurnalismul TV

V. Cadre și tehnici specifice de filmare

ȘTIREA TV

În continuare se va insista pe specificul producției *știrii de televiziune*, în raport cu alte domenii de presă, aspectele referitoare la definiția știrii fiind similare.

- ca în cazul oricărui alt domeniu de presă, *știrea de TV este o relatare succintă (în acest caz într-o formă audio-video) despre un eveniment, o temă de actualitate, o personalitate etc, care este relevantă și interesează un număr cât mai mare de telespectatori.*
- *știrea de televiziune răspunde la cele 6 întrebări clasice (cine? ce? unde? când? cum? și de ce?), asigurând toate aceste informații prin imagine și prin sunet.*
- *știrea de televiziune* (la fel ca alte genuri jurnalistice de TV) presupune *munca în echipă* (reporterul și cameramanul aflați pe teren trebuie să comunice în permanență în legătură cu subiectul tratat – care sunt cadrele necesare și de ce durată să fie acestea, care sunt persoanele ce trebuie intervievate pentru realizarea de sincroane etc)

Structura știrii de televiziune cuprinde:

- **lead-ul** (introducerea știrii de către prezentatorul de știri) – această introducere are o durată de până la 15 secunde, are rolul de a atrage atenția publicului și este realizat în diferite moduri (o prezentare succintă a evenimentului care urmează să fie analizat pe larg în corpul știrii; o întrebare directă, la persoana a II-a, cu referire la subiectul știrii cu rol de a “introduce” și mai mult publicul telespectator în respective temă etc);
- **corpul știrii** (informațiile propriu-zise) – structura corpului știrii de TV, de obicei, cuprinde următoarea ordine: *punctul culminant* – răspunsul la întrebarea CE? (prezintă ce anume s-a întâmplat), *cauza* – răspunsul la întrebarea DE CE? (care sunt principalele motive, persoane responsabile etc) și *efectul* – răspunsul la întrebarea CUM? (cum anume s-a întâmplat și care sunt posibilele efecte, urmări ale evenimentului). Indiferent de structura adoptată, cel mai important este ca toate principiile generale de redactare a unei știri (echidistanța, corectitudine etc) să fie respectate!
- **final (lead-out)** – este deseori întâlnit stand-up-ul (de final) al reporterului aflat la fața locului (adică la locul desfășurării evenimentului); prin aceste informații de final, publicul primește detalii suplimentare, de ultim moment, care poate că nu erau disponibile la ora realizării montajului respectivei știri. Prin stand-up-ul final, știrea sau jurnalul de știri TV câștigă un plus de credibilitate – publicul vede reporterul aflat chiar la fața locului, deci presupune că acesta are acces la informații corecte și complete.

Din punct de vedere editorial, există mai multe forme audiovizuale prin care pot fi prezentate informațiile despre un subiect (Lucian Ionică, în Manual de Jurnalism, coord. M. Coman, 2009, p. 291):

- *material filmat*
- *text citit de crainic în direct*
- *relatare a unui reporter*
- *interviu cu un expert, cu un analist sau cu o persoană implicată*
- *transmisie în direct de la un eveniment*

Din punct de vedere tehnic, principalele structuri de realizare a știrii de televiziune sunt (Bălășescu, p. 75):

- Video prezentator + beta
- Video prezentator + voiceover prezentator
- Video prezentator + reporter direct + beta + direct
- Video prezentator + direct + beta
- Video prezentator
- Video prezentator + interviu in platou

Subiectele pot fi tratate în diferite moduri, în funcție de natura știrii, de resursele tehnice și umane disponibile, de durata de timp avută la dispoziție pentru realizarea respectivului material informativ etc. Profesorul și jurnalistul de televiziune Lucian Ionică oferă o serie de exemple de redactare a unei știri de televiziune ce are ca temă *un accident de circulație* (Lucian Ionică, în Manual de Jurnalism, coord. M. Coman, 2009, p. 291-292):

- *material scurt, fără interviuri, într-un grupaj de știri (dacă accidentul nu are nimic spectaculos);*
- *crainic+material filmat la fața locului, incluzând stand-up, interviuri, eventual reconstituiri pe calculator sau imagini ale unor camere de supraveghere (dacă accidentul e ceva mai grav);*
- *crainic+relatare în direct de la locul accidentului, eventual cu un interviu în direct (dacă accidentul este mai grav).*

Pentru știrea de TV, cel mai important element este *imaginea* – de fapt, informația majoritară trebuie să fie transmisă prin mesaj video. Imaginile utilizate în cadrul jurnalelor de știri sunt, de cele mai multe ori:

- filmate de cameramanii postului de TV
- preluate de pe fluxul video al agențiilor de presă
- preluate din arhivele propriului studio de TV sau din înregistrările video de pe site-urile unor instituții
- selectate din imaginile filmate (de amatori) de către diferiți martori de la locul evenimentului; desigur, pentru fiecare imagine preluată se precizează sursa.

În legătură cu elementele componente ale unui material informativ, bibliografia de specialitate indică că acesta poate fi cuprinde una sau mai multe dintre următoarele categorii de sunet și de imagine (Lucian Ionică, în Manual de Jurnalism, coord. M. Coman, 2009, p. 294-295):

- *imagini filmate pe teren* (imagini, cadre noi); unii numesc aceste cadre *imagini de atmosferă*;
- *imagini de arhivă* cu relevanță directă pentru subiectul tratat;
- *imagini de sinteză* realizate pe calculator pentru a explica, de cele mai multe ori, un accident, în cazul în care nu există imagini filmate;
- *reconstituiri* pentru a înlocui imagini filmate (în cazul unor agresiuni, crime etc)
- *stand-up-ri* realizate de jurnalist (reporterul aflat la locul evenimentului);
- *comentariu* – textul care însoțește imaginile și care explică sau completează cu detalii cadrele video
- *sincroane* – scurta înregistrare audiovizuală (cu o persoană care vorbește) inserată într-un material video
- *vox-pop* – o succesiune de persoane care răspund la aceeași întrebare (*vocea străzii*); este important răspunsul și diversitatea opiniilor cetățenilor
- *ilustrația muzicală* utilizată pentru a crea sau reda atmosfera unui eveniment
- *grafica* – scrierea pe ecran numele și titulatura persoanelor intervievate, schițe, reprezentări grafice ale unor date etc.

În ultimii ani numărul știrilor care au ca sursă imaginile martorilor de la fața locului au crescut considerabil, în special datorită creșterii numărului de utilizatori de smartphone-uri.

Redacțiile de TV (mai ales cele ale unor posturi de TV de știri care trebuie să transmită informații 24 din 24) întâmpină probleme în cazul unor știri de ultim moment (accidente etc) pentru că din motive obiective nu au imagini de la fața locului. În aceste cazuri, se apelează la imagini de arhivă, hărți, infografice sau reconstituiri pe calculator (relevante pentru locația respectivului accident) etc.

O caracteristică specifică știrii de televiziune este că aceasta se realizează în echipă – producător, reporterul, cameramanul, editor, prezentator. La un post de televiziune de mică dimensiune (cu resurse financiare limitate) echipa este mult restrânsă (producător, reporter, cameraman și prezentator), în timp ce la studiourile de TV mari echipa este complexă, fiecare având un rol bine determinat în realizarea știrii (directorul de programe de știri, editorul, producătorul, reporterul, operatorul de imagine, redactorul, editorul de montaj, prezentatorul).

Literatura de specialitate arată că, în general, ordinea priorității subiectelor într-un jurnal de știri TV ar putea fi următorul (Bălășescu, p. 72):

- Știri referitoare la sănătatea și securitatea imediată a publicului (exemple de știri: *declanșarea unei epidemii, o avertizare meteo imediată, o amenințare teroristă* etc);
- Știri legate de desfășurarea normală a activității (exemple de știri: *o grevă în domeniul mijloacelor de transport în comun, o zi liberă națională, închiderea temporară a unor școli și grădinițe din cauza unor calamități naturale – inundații, ninsori abundente* etc);
- Știri ce anticipează evenimente apropiate ce afectează viața cotidiană (exemple de știri: *reducerea TVA-ului la alimente, scumpirea biletelor de călătorie pe diferite mijloace de transport în comun* etc)
- Știri ce aduc informații specializate (agricultură, industrie), dar care pot fi interesante pentru un număr semnificativ de oameni (exemple de știri: *o descoperire relevantă în domeniul medical, știri referitoare la recolta națională din respectivul an agricol* etc);
- Știri care anunță evenimente importante (astfel încât să facă față concurenței directe); (exemple de știri: *exclusivitățile de natură breaking news*);
- Știri care nu afectează viața majorității oamenilor, dar îi interesează pe toți (exemple de știri: *ceremoniile Oscar, o nuntă regală* etc).

În funcție de durată, știrea de televiziune poate fi:

- *flash* – cu durată de 20-30 de secunde; subiectul este anunțat pe scurt, urmând ca în ediții pe larg ale jurnalelor de știri acesta să fie dezvoltat;
- *știre scurtă (obișnuită)* – este materialul cu durată de cel mult două minute, unde subiectul este tratat în mod clar, iar informațiile oferite asigură răspunsul la întrebările fundamentale (*ce?, cine?, cum?, unde?, când?*)
- *știre dezvoltată sau amplă* – are o durată mai mare de două minute și oferă publicului o abordare mai amănunțită a subiectului tratat; prezintă și eventuale comparații (cu evenimente similare), urmări, explicații etc.

INTERVIUL TV

Elementele suplimentare ale interviului de televiziune în raport cu cel de presă scrisă sau de radio (Lucian Ionică, în Manual de Jurnalism, coord. M. Coman, 2009, p. 553-554):

- *informația vizuală* – oferă cadre video cu persoana interviuată și cu jurnalistul, cu locul unde se desfășoară interviului
- *informația auditivă neverbală* – intonația interlocutorilor, ambianța sonoră etc
- *tehnica de televiziune* – echipa de filmare și întreaga logistică specifică jurnalismului de televiziune pot crea un cadru artificial pentru dialog; desigur, nu este vorba de interviuații cu mare experiență de comunicare cu presa (politicieni, actori etc)
- *prelucrarea limitată a înregistrării* – este vorba de tehnicile de montaj permise, care nu afectează materialul în vreun fel (un interviu se poate scurta, de exemplu).

Etapele realizării interviului

1. *Documentarea / cu privire la subiectul interviului & la interviuat* – resursele utilizate sunt similare celor pentru celelalte domenii de presă, adăugând și consultarea unor arhive video (de la agenții de presă, de la propriul post TV sau de la alte posturi de televiziune, de pe site-urile unor instituții precum cele europene, naționale etc); documentarea trebuie să cuprindă materiale până la data realizării interviului, pentru a fi informat în legătură cu eventuale declarații de ultim moment ale viitorului interviuat sau noutăți în legătură cu tema interviului.
2. *Contactarea interviuatului / alegerea și stabilirea locației de realizare / pregătirea tehnică pentru realizarea interviului* (în cazul în care interviul nu se realizează în studioul de televiziune) – toate detaliile referitoare la locul, data și ora realizării interviului de TV sunt foarte importante pentru că necesită pregătiri tehnice specifice; dacă interviul se va realiza în propriul studio de televiziune, situația este mai confortabilă pentru echipa de TV (din punct de vedere al organizării tehnice, toate echipamentele necesare fiind pregătite); dar dacă interviul este planificat într-un spațiu deschis (în aer liber), atunci sunt necesare pregătiri ample (camere, microfoane, sistem de lumini etc).
3. *Realizarea propriu-zisă a interviului / se spune că, de fiecare dată, calitatea unui interviu depinde în cea mai mare măsură de jurnalist, nu de interviuat* (jurnaliștii

sunt cei care decid tema interviului, stabilesc interviuatul și întrebările etc).
Interviul TV în regim LIVE este cel mai provocator – totul în trebuie să fie pregătit în mod profesionist; fiind în direct, nicio eventuală gafă a jurnalistului nu se mai poate “corecta” la montaj etc; de asemenea, trebuie avută în vedere durata alocată respectivului interviu (de exemplu, trebuie gestionată cu atenție situația în care spațiul alocat interviului este de 30 de minute, iar interviuatul, fiind mai puțin obișnuit cu vorbitul în fața camerei de filmat, răspunde aproape monosilabic la fiecare întrebare adresată de jurnalist...)

4. *Montajul și difuzarea interviului* (în cazul în care acesta nu este realizat LIVE) / desigur, aici se respectă toate regulile tehnice și deontologice în legătură cu montajul unui material filmat; în niciun fel nu sunt acceptate denaturări ale sensului (răspunsurilor interviuatului), ci doar mici corecturi de natură tehnică (care nu modifică în niciun fel afirmațiile interlocutorilor).

Reguli specifice realizării interviului de televiziune

- *Disponerea echipei în teren*
- *Locul interviuatului în raport cu jurnalistul / în general interviuatul îl urmărește pe reporter/jurnalist în momentul acordării răspunsurilor (stabilește contactul vizual cu acesta și doar rareori privește înspre cameră)*
- *Relația interviuatului cu camera / prin poziționarea camerelor în studio & prin montaj se va încerca evitarea monotoniei*
- *Alternarea cadrelor*
- *Captarea sunetului / microfoanul clasic (de mână), microfoane suspendate, microfonul tip lavalieră etc*
- *Întrebările – jurnalistul conduce interviul, nu invers; se vor respecta regulile generale de elaborare a întrebărilor pentru interviu*
- *Ilustrarea cu imagini și sunete de ambianță – crearea cadrului natural; rolul imaginilor este unul explicativ (oferă informații suplimentare despre subiect) sau afectiv (sugerează emoții, stări de spirit etc)*
- *Montajul interviului – se va urmări evitarea oricărei forme de deformare a interviului prin montaj)*
- *Redactarea script-ului interviului – jurnalistul va urmări toate casetele cu înregistrările realizate și va identifica pasajele cele mai semnificative; acestea vor fi cronometrare, notate și transcrise (Bălășescu, p. 95-100)*

REPORTAJUL TV

Reportajul de televiziune prezintă spectacolul unui eveniment; are personaje, cadre descriptive, fundal sonor, iar reporterul se află la fața locului.

Etapele realizării reportajului TV

- documentarea în conformitate cu toate regulile specifice jurnalismului (documentarea asupra subiectului; asupra actorilor ce urmează să apară în reportaj; asupra cadrului în care se desfășoară acțiunea; asupra contextului); această etapă se realizează în redacție;
- contactul cu evenimentul, cu locul și cu personajele sale – reporterul identifică cele mai relevante surse (în raport cu subiectul reportajului); sunt realizate sincroanele și sunt filmate cadrele; etapa este realizată pe teren;
- în final, are loc pregătirea materialului în vederea realizării efective a reportajului; sunt vizionate toate materialele filmate, sunt completate informațiile obținute în cadrul documentării subiectului, se realizează textul de însoțire pentru imaginile filmate, se aleg elementele sonore și se realizează montajul propriu-zis al materialului sub formă de reportaj; și această etapă are loc în redacție, în studioul de TV.

Recomandări generale pentru realizarea reportajului de TV (Bălășescu, Mădălina, *Manual de producție de televiziune*, Editura Polirom, Iași, 2003, p. 82):

- Vizionarea imaginilor înainte de redactarea textului;
- Imaginile trebuie să vorbească de la sine;
- Sunetul trebuie să fie original;
- Textul redactat trebuie să urmeze logica vizuală.

Sunetul și lumina în jurnalismul TV

- pentru materialele de TV, calitatea sunetului este la fel de importantă precum cea a imaginii; pentru certitudinea că sunetul de pe teren are calitatea optimă, trebuie verificat să nu existe distorsiune sau suprapunere de voci etc; în cazul unui interviu scurt, sunetul se poate înregistra și cu un microfon tip lavalieră (prins de reverul interviueatului și cablat direct la camera), dar pentru realizarea unui interviu mai amplu, se lucrează cu mixer de sunet (care are multiple intrări pentru diferitele microfoane utilizate); (Bignel; Orlebar, p. 191 – 192);
- pentru producția de TV, sunetul stereo este înregistrat direct pe caseta digitală sau pe hard disk, împreună cu imaginile.
- o altă clasificare a microfoanelor se poate face și în funcție de modul în care este realizată conexiunea acestora cu camera de filmat. Acestea sunt: atașate cu cablu sau cu emițător.
- În ultimii ani majoritatea televiziunilor au trecut la microfoane cu emițător (wireless). Creșterea performanțelor tehnice, scăderea prețurilor și creșterea calității acumulatorilor au dus la folosirea acestora pe scară largă de către televiziuni. Întreaga echipă este avantajată de acest echipament de sunet. Reporterul are șansa de a realiza o documentare mai amplă pe teren, iar cameramanul este mult mai mobil în filmarea cadrelor necesare pentru subiectul realizat.
- **microfon unidirecțional** – sunetul este captat doar din fața microfonului; În general acesta este microfonul pe care îl folosește reporterul TV – datorită unidirecționalității, jurnalistul trebuie să fie atent, în momentul în care adresează întrebarea interviueatului, să o rostească în aria de recepție a microfonului. De asemenea, în timpul în care interviueatul îi răspunde reporterul trebuie să fie atent să nu retragă microfonul până când subiectul nu termină de rostit propozițiile, altfel existând pericolul de a nu înregistra ultimele cuvinte (uneori, poate chiar cele mai semnificative din întregul răspuns).
- **microfon bidirecțional** – captează sunetul doar din față și din spate, dar nu și din lateral;
- **microfon de mână** – este un microfon mobil, portabil;
- **microfon lavalieră** – se instalează sub reverul de la haina subiectului filmat, și este poziționat astfel încât să nu fie văzut de către telespectatori; Acest microfon nu este folosit pentru munca de teren cu specific pentru știrile de televiziune.

- **microfon omnidirecțional** – sunetul este captat din toate direcțiile.

Înainte de alte precizări de natură tehnică, trebuie subliniat că iluminarea în televiziune trebuie să pară naturală (Drugă; Murgu, p.86-104).

- lumina este esențială în producția de televiziune; camerele digitale moderne permit filmarea și în spații cu lumina ambientală slabă (potrivită și relevantă mai ales pentru unele locații din documentare) (Bignell; Orlebar, p. 192-197);
  - în general, lumina poate fi puternică sau slabă; de regulă, în televiziune, se preferă lumina slabă sau difuză;
  - direcția din care vine lumina influențează modul în care arată subiectul filmat;
  - sistemul de iluminat în trei puncte:
1. lumina principală (*key light*) – iluminează fața și corpul subiectului; este lumina plasată în fața subiectului, deasupra cadrului; luminează personajul în mod *natural* (cel mai adesea, persoanele fiind luminate în mod natural de sus, de soare, sau dintr-o parte, de la o fereastră etc); (Bignell; Orlebar, p. 192-197). *Luminează personajele principale din decor; este o lumină puternică ce realizează umbre puternice pe elementele pe care cade* (Drugă; Murgu, p.86-104).
  2. lumina de umplere (*fill light*) – este o lumină secundară; suplinește lumina principală în zonele întunecate în care aceasta nu ajunge și reduce contrastul; lampa care produce această lumină este poziționată în partea opusă s camerei în raport cu lumina principală, cât se poate de aproape de obiectiv - (Bignell; Orlebar, p. 192-197); Este o lumină moale; fără umbre conturate; folosită pentru atenuarea umbrelor puternice realizate de lumina principală (Drugă; Murgu, p.86-104).
  3. lumina în contre jour (*back light, de contur*) – produce profunzime și consistență înfățișării subiectului filmat și subliniază contrastul dintre prim-plan și fundal; *iluminarea spatelui subiectului*; lumina în contre jour trebuie să vină din partea opusă luminii principale.

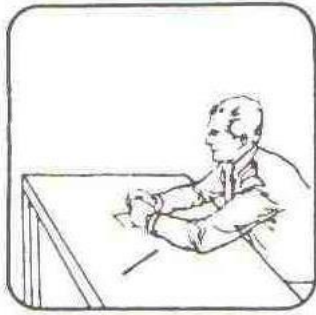
Cadre și tehnici specifice de filmare

Resursele bibliografice utilizate pentru subcapitolul de *gramatică vizuală* sunt:

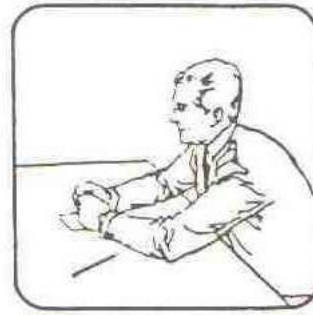
- Drugă Ovidiu, Dr. Murgu Horea, *Elemente de gramatică a limbajului audiovizual*, Editura Fundației Pro, București, 2004, p. 12-40;
- Bignell Jonatahn, Orlebar Jeremy; *Manual practic de televiziune*, Editura Polirom, Iași, 2009, p. 201-208;
- Bălășescu, Mădălina, *Manual de producție de televiziune*, Editura Polirom, Iași, 2003, p. 145-166.

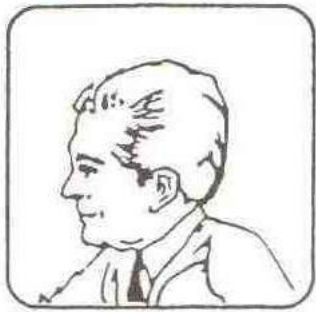
Sursa www.thewildclassroom.com accesat iulie 2013

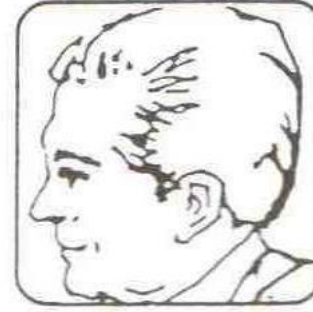
Long shot (LS)

Medium shot (MS)

Close-up (CU)

Extreme close-up (ECU)

Sursa www.videoscriptwriter.blogspot.com accesat iulie 2013

Tehnica încadraturilor - plan ansamblu (extreme long shot; establishing shot; ELS):

- *este cadrul care răspunde la întrebările unde? când? cum? și este realizat la începutul filmării; introduce publicul în atmosfera următoarei secvențe; subiectul filmat (personaj sau obiect) apare îndepărtat în cadru (întreg)*

Tehnica încadraturilor - plan general (long shot; LS):

- *cuprinde întregul spațiu de desfășurare a acțiunii și, de asemenea, include personajul acțiunii – acesta apare în întregime;*

Tehnica încadraturilor – planul întreg (medium long shot MLS):

- *subiectul este filmat stând în picioare, în cadru întreg (corpul uman este filmat în întregime).*

Tehnica încadraturilor – planul mediu (medium shot MS):

- *subiectul, filmat stând în picioare sau pe un scaun, este cuprins de la cap până la talie (mijloc); distanța față de camera de filmat este de aproximativ un metru.*

Tehnica încadraturilor – planul mediu strâns (medium close shot MCS):

- *subiectul, filmat stând în picioare sau pe scaun, este cuprins de la cap până la zona pieptului.*

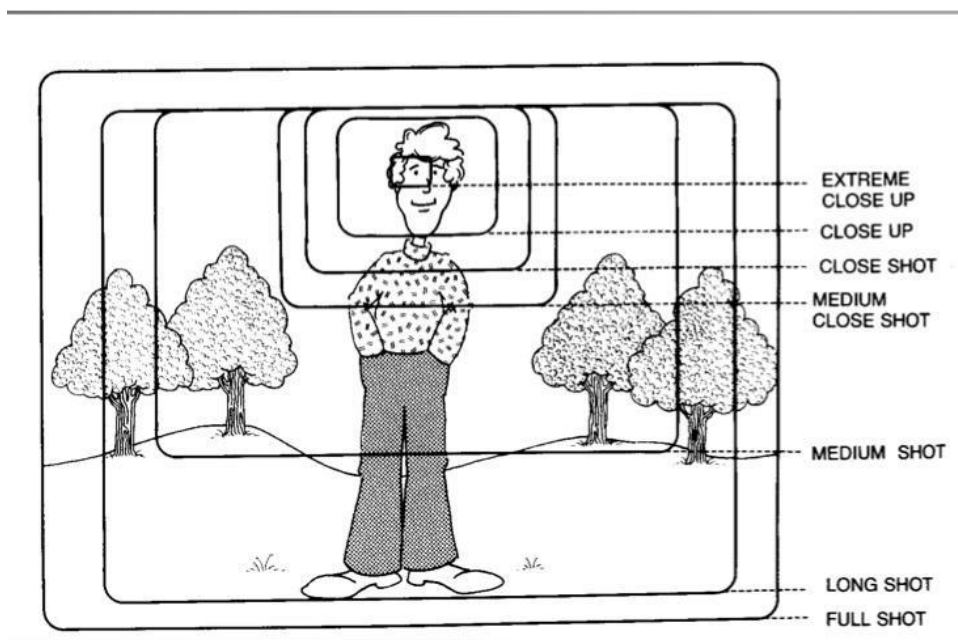
Tehnica încadraturilor – prim-planul (close up CU):

- *este încadratura care aduce aproape de public fața personajului (a reporterului); această tehnică concentrează atenția publicului doar către mesajul transmis de respectivul subiect; distanța față de camera de filmat este mai mică de un metru, iar părțile care se văd sunt capul și umerii.*

Tehnica încadraturilor – grosplanul (big close up sau extreme close up BCU/ECU):

- *este încadratura care aduce aproape de public fața subiectului filmat (a reporterului); această tehnică concentrează atenția publicului doar către mesajul transmis de respectivul personaj; distanța față de camera de filmat este între 0-30 cm. Cadrul poate cuprinde doar un detaliu al feței (personajului filmat) – un ochi, gura etc.*

Ultimele două încadraturi sunt cele care reflectă cel mai bine sentimentele subiecților filmați.

Sursa www.studyblue.com accesat iulie 2013

Tehnica unghiulației - unghiul normal (de la înălțimea ochiului telespectatorului):

- *Personajele din cadru sunt la nivelul telespectatorului – sunt stabilite relații de egalitate, normale, echidistante; Este cunoscut faptul că acesta este considerat un unghi obiectiv de filmare, fiind cel mai mult folosit în cadrul realizării știrilor*

Unghiurile superioare în care subiectul este filmat de sus:

Tehnica unghiulației - unghiul păsării:

- *Unghiul filmării este mult mai sus, similar unghiului privirii unei păsări aflate (sus) în zbor; sunt accentuate dominarea și minimalizarea; se utilizează pentru descriere generală a unei situații;*
- acest unghi este destul de rar întâlnit în cadrul știrilor de televiziune; pe lângă faptul că nu este obiectiv, sunt și motive legate de economia realizării unui material de televiziune – pentru a filma acest gen de cadre cameramanul ar trebui să se deplaseze la zeci sau sute de metri de subiectul filmat, ceea ce i-ar lua foarte mult timp.
- totuși, acest gen de unghiuri sunt întâlnite la emisiunile de știri în cadrul filmărilor din platoul TV (la începutul buletinului de știri când sunt difuzate primele cadre de introducere a prezentatorilor de la știri). De asemenea, unele posturi TV pot să folosească același unghi la finalul buletinului de știri.

Tehnica unghiulației - unghiul călărețului:

- *Este un unghi de filmare dominant; similar cu privirea de la înălțimea unui om urcat pe cal; prin această tehnică de filmare se stabilește o relație de dominare în raport cu personajul sau cu situația filmată;*
- cu toate că și acest unghi este unul care nu este obiectiv, situația din teren ne obligă să-l folosim; în momentul unor declarații foarte importante aglomerația cameramanilor îi va determina pe unii dintre aceștia să ridice camerele filmând cu mâinile întinse *în sus*, poziție ce va echivala cu un unghi al călărețului

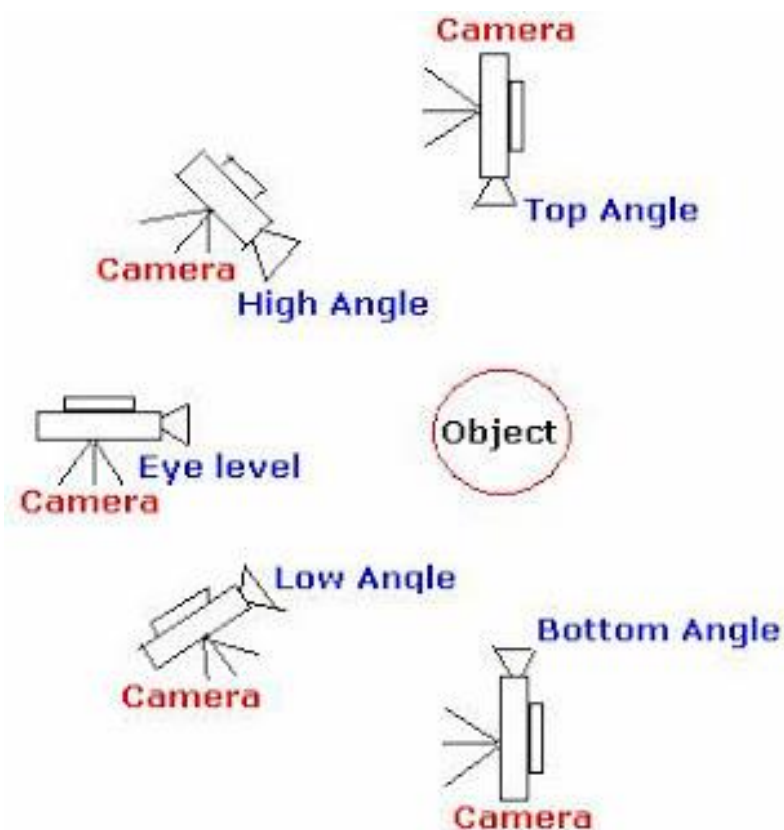
Unghiurile inferioare în care subiectul este filmat de jos

Tehnica unghiulației - unghiul stomacului:

- *Personajul este filmat de la nivelul stomacului; subiectul filmat prin această tehnică devine superior, dominator;*
- acest unghi de filmare se folosește în cazurile în care se realizează *un subiect cu camera ascunsă*, cameramanul ținând camera într-o poziție în care aparent nu se filmează. Interlocutorii care nu sunt obișnuiți cu această poziție de filmare nu-și vor da seama că sunt filmați.

Tehnica unghiulației - unghiul broaștei:

- *filmarea este realizată de jos în sus; unghiul este foarte apropiat de sol; se obține cea mai puternică dominare;*

Sursa www.beccasa2mediacoursework.blogspot.com accesat iulie 2013

Mișcările de aparat – prin modificare manuală a distanței focale a obiectivului are loc operațiunea de zooming-sau transfocare. Acesta este de două feluri:

Zooming in (transfocator înainte):

- *Se realizează prin micșorarea unghiului de cuprindere al obiectivului transfocator; astfel, personajul filmat este mărit în cadru, iar atenția telespectatorilor este îndreptată în totalitate către acesta;*

Mișcările de aparat – zooming out (transfocator înapoi):

- *Se realizează prin mărirea unghiului de cuprindere al obiectivului transfocator; astfel, cadrul devine mai amplu, prin urmare publicul telespectator poate vedea și alte personaje sau detalii;*

Pentru că este un procedeu optic se recomandă să se realizeze cât mai puțin posibil de către cameramani. Datorită presiunii de timp la care sunt supuși cei care lucrează în domeniul știrilor, această mișcare de travling este utilizată în cazul unor evenimente unde nu au acces echipele de filmare. Exemplu ar fi anumite accidente de circulație unde poliția va restricționa accesul celor care nu participă la anchetă. În această situație cameramanii sunt nevoiți să folosească travlingul, în special cel *înainte*, pentru a filma planuri cât mai apropiate.

Mișcarea de travling – travlingul înainte:

- *Tehnica de pătrundere în cadrul unde se desfășoară acțiunea plecând de la un plan general la un plan apropiat. Concentrează atenția telespectatorilor pe anumit detaliu sau pe emoția personajului filmat.*

Mișcarea de travling – travlingul înapoi

- *Tehnica de plecare a aparatului de filmat din cadrul unde se desfășoară acțiunea, trecând de la un plan apropiat la un plan general.*

Mișcarea de travling – travlingul lateral (de însoțire):

- *În această procedură, camera de filmat se mișcă paralel, lateral, cu mișcarea personajului filmat; însoțește personajul filmat. Unele televiziuni de știri folosesc această mișcare în momentul în care reporterul realizează un scurt interviu pentru un sincron.*

Mișcarea de travling – travlingul circular:

- *Tehnica de filmare realizată prin montarea șinelor în mod circular; de obicei, prin această mișcare a camerei, sunt filmate personaje imobile (care stau și vorbesc dintr-un fotoliu etc). Este foarte rar folosit în televiziune datorită desfășurării de echipamente suplimentare.*

Mișcarea de travelling este una dintre cele mai frumoase mișcări de camera cu punctual de stație mobil.

Mișcarea de panoramare – panoramicul de urmărire:

- *Camera de filmat urmărește personajul fără modificarea punctului de stație; creează impresia urmăririi personajului sau a panoramei cu privirea (de către telespectator).*

Mișcarea de panoramare – panoramic lent:

- *Este tehnica de filmare prin care camera de filmat panoramează lent, descriind scena.*

Mișcarea de panoramare – panoramic rapid:

- *Este tehnica de filmare prin care camera de filmat leagă două personaje sau două panorame rapid, creând dinamism; induce un ritm rapid al derulării subiectului.*

Mișcarea de panoramare – raf panoramic:

- *Este tehnica de filmare prin care camera de filmat face o trecere extrem de rapidă de loc sau de timp.*

Resurse bibliografice utilizate în suportul de curs:

- Bălășescu, Mădălina, *Manual de producție de televiziune*, Editura Polirom, Iași, 2003
- Bignell Jonatahn, Orlebar Jeremy, *Manual practic de televiziune*, Editura Polirom, Iași, 2009.
- Coman, Mihai (coordonator), *Manual de jurnalism*, ediția a III-a, Editura Polirom, Iași, 2009
- Drugă Ovidiu, Dr.Murgu Horea, *Elemente de gramatică a limbajului audiovizual*, Editura Fundației Pro, București, 2004.
- http://cna.ro/IMG/pdf/Raport_de_cercetare_-_IRES_-_CNA_presa_final.pdf
- <http://uzp.org.ro>
- <http://www.activewatch.ro>
- <http://www.cji.ro/>
- www.organizatiimedia.ro

Recomandări bibliografice suplimentare:

- Albert, Pierre; Tudesq, Andre-Jean, *Istoria radioteleviziunii*, Editura Institutul European, Iași, 2003.
- Bertrand, Claude-Jean, *O introducere în presa scrisă și vorbită*, Traducere coordonată de Mirela Lazăr, Editura Polirom, Iași, 2001.
- Bourdieu, Pierre, *Despre televiziune*, Editura Meridiane, București, 1998.
- Coman, Mihai, *Introducere în sistemul mass-media*, Editura Polirom, Iași, 1999
- Fiske, John & Hartley, John, *Semnele televiziunii*, trad. Daniela Rusu, Editura Institutul European, Iași, 2002
- Jeanneney, Jean-Nöel, *O istorie a mijloacelor de comunicare în masă*, trad. Mihaela Calcan, Editura Institutul European, Iași, 1997
- Popescu, Cristian Florin & Bâlbâie, Radu, *Mic dicționar de jurnalism*, Editura Fundația Rompres, București, 1998
- Popescu, Florin Cristian, *Manual de jurnalism*, Editura Tritonic, București, 2003
- Silverstone, Roger, *Televiziunea în viață cotidiană*, trad. C. Morar, Editura Polirom, Iași, 1999
- Stavre, Ion, *Reconstrucția societății românești prin audiovizual*, Editura Nemira, 2004.